

JUDr. DAVID KARABEC
advokát

MONITORING PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ 2012

únor 2012

TÉMA MĚSÍCE

Přímá volba prezidenta

Dne 8.2.2012 schválil Senát ČR nejdůležitější novelu Ústavy ČR v naší novodobé historii. Jedná se o zavedení přímé volby prezidenta. Tato novela byla vyhlášena ve Sbírce zákonů pod č. **71/2012 Sb.** Pro přijetí této novely bylo 45 senátorů ze 75 přítomných, čímž byla naplněna ústavní většina, která činí 3/5 přítomných senátorů. Novela není příliš rozsáhlá, její obsah lze shrnout do několika stručných bodů:

- Volba prezidenta republiky se bude konat tajným hlasováním na základě všeobecného, rovného a přímého volebního práva.
- Právo volit bude mít každý občan České republiky, který dosáhl věku 18 let.
- Návrh na kandidáta musí podat nejméně 50 tisíc občanů ČR nebo nejméně 20 poslanců nebo nejméně 10 senátorů.
- Volbu prezidenta republiky vyhláší předseda Senátu.
- Volby se konají v posledních šedesáti dnech volebního období úřadujícího prezidenta republiky, nejpozději však třicet dnů před uplynutím volebního období úřadujícího prezidenta.
- V případě, že se úřad prezidenta uvolní před uplynutím jeho volebního období, koná se volba do devadesáti dnů.
- V prvním kole může být prezidentem zvolen pouze kandidát, který obdržel nadpoloviční většinu platných hlasů oprávněných voličů.
- Pokud v prvním kole žádný z kandidátů neuspěl, postupují do druhého kola dva nejúspěšnější kandidáti.
- Ve druhém kole vítězí kandidát, který obdržel nejvyšší počet platných hlasů.
- Senát bude mít možnost se souhlasem 3/5 všech členů Poslanecké sněmovny podat ústavní žalobu proti prezidentu republiky k Ústavnímu soudu, a to pro velezradu nebo pro hrubé porušení Ústavy. Senát však bude potřebovat k takovému podání souhlas 3/5 přítomných senátorů.
- Ústavní soud pak může na základě ústavní žaloby Senátu rozhodnout o tom, že prezident republiky ztrácí prezidentský úřad a způsobilost jej znovu nabýt.

V Poslanecké sněmovně již leží prováděcí zákon, který bude podrobněji upravovat samotný proces přímé volby prezidenta.

Tato novela nabude účinnosti dne 1.10.2012

NOVINKY VE SBÍRCE ZÁKONŮ ČR

Novela zákona o zaměstnanosti

Na začátku roku 2012 byla ve Sbírce zákonů vyhlášena menší novela zákona č. **435/2004 Sb., o zaměstnanosti**. Jedná se o vůbec první zákon roku 2012, který trnasponuje do národního právního řádu směrnici Evropského parlamentu a Rady č. 2009/52/ES. Novela především upravuje sankce za nelegální zaměstnávání cizinců.

Firmám, které budou nelegálně zaměstnávat cizince ze zemí mimo Evropskou unii, bude nově hrozit **až pětimilionová pokuta**. Kromě této pokuty přijdou tito zaměstnavatelé o možnost získat veřejné zakázky a dotace. Bude jim odebrán příspěvek na zaměstnávání zdravotně postižených a po tři roky zůstanou bez nároku na jakoukoli státní podporu. Navíc budou muset vrátit dotace získané 1 rok před uložením pokuty. Zaměstnání cizinců ze zemí mimo EU musí nyní zaměstnavatelé hlásit a mají povinnost uchovávat na pracovišti kopie dokladů dokazujících, že nejde o nelegální práci. Zároveň budou tyto doklady sloužit i jako ochrana zaměstnavatelů v případě, že cizinec předloží zfalšovaný dokument.

Tato novela nabyla účinnosti dne 5.1.2012.

Nový zákon o Celní správě ČR

Dne 17.1.2012 byl ve Sbírce zákonů vyhlášen nový zákon č. **17/2012 Sb., o Celní správě České republiky**. Tento zákon vyšel v souvislosti se zákonem č. 4456/2011 Sb. o Finanční správě ČR, o kterém jsme psali v Monitoringu právních předpisů za měsíc leden 2012.

Zřízení nové Celní správy navazuje na nově zřízenou Finanční správu. Velmi podobně se tak Celní správa upravuje na dvoustupňový model zřízení. Místo současného Generálního ředitelství cel, osmi celních ředitelství a 54 celních úřadů bude do budoucna fungovat pouze **Generální ředitelství a 14 celních úřadů** s příslušnými územními pracovišti. Patnáctým celním úřadem bude **Celní úřad Praha Ruzyně**, který bude dohlížet na letiště tvořící vnější hranici EU na území ČR.

Tento zákon nabude účinnosti dne 1.1.2013.

Novela Rozhodčího řízení

V polovině ledna 2012 byla ve Sbírce zákonů vyhlášena velmi důležitá novela zákona č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů. Novela prošla legislativním procesem bez souhlasu Senátu, který jí poslal nazpět, ale byl Poslaneckou sněmovnou přehlasován. Novelizací by mělo být do budoucna omezeno zneužívání rozhodčích doložek především v neprospěch spotřebitele.

Nejvýraznější změnou, kterou novela přináší, je povinnost podepsat **rozhodčí doložku na samostatném listu papíru**. Tím budou vyloučeny případy, kdy lidé podepsali doložku nevědomky a vzdali se tak možnosti soudního řízení. Ve smlouvě bude jasně stanoveno, jak bude určena osoba rozhodce. Spotřebitelé se také nově budou moci v případě pochybností obrátit na soud a zažádat o přezkum rozhodčího nálezu.

Dále se také mění požadavky na osoby rozhodců. Dosud totiž tuto činnost může vykonávat prakticky kdokoliv. Nově budou muset zájemci o práci rozhodce splnit přísné kvalifikační předpoklady, např. musí mít vysokoškolské vzdělání v oboru právo a čistý trestní rejstřík. Rozhodci budou také povinně zapsaní v seznamu rozhodců, který bude spravovat Ministerstvo spravedlnosti.

Rozhodce bude podle novely vyloučen z projednávání a rozhodnutí věci v případě, že bude pochybnost o jeho **nepodjatosti**. Při rozhodování sporů ze spotřebitelských smluv bude rozhodce povinen před zahájením projednávání věci stranám sdělit, zda se v posledních 3 letech podílel na vydání rozhodčího nálezu ve sporu, jehož účastníkem byla či je některá ze stran.

Tato celá novela nabude účinnosti dne 1.4.2012.

Novela zákona o veřejných zakázkách

Koncem února byla ve Sbírce zákonů vyhlášena novela zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, která se primárně zaměřuje na **boj s korupcí**, jelikož nastavuje přísnější kontrolní mechanismy.

Nově bude muset vítězná firma předložit zadavateli v zákonem stanovené lhůtě **seznam subdodavatelů**, kterým uhradila více než deset procent z celkové ceny zakázky. U zakázek, které přesahují 300 milionů, budou muset být zveřejněni i subdodavatelé, kteří zajistili pět procent z celkové ceny zakázky. Povinnost zveřejňovat své subdodavatele však nebudou mít sektoroví zadavatelé, mezi které patří velké energetické, teplárenské a vodárenské firmy.

Zbytek změn je shrnut v několika bodech:

- **Limit veřejné zakázky** malého rozsahu na stavební práce se snižuje na tři miliony korun. Od roku 2014 se sníží limit na všechny veřejné zakázky malého rozsahu na jednotnou hranici jeden milion korun.
- Všechny zakázky bude muset veřejný zadavatel oznámit jeden měsíc před zahájením zadávacího řízení.
- Nově se zavádí institut **významné veřejné zakázky**, u kterých bude přísnější režim zpracování. Na úrovni státu bude tyto zakázky schvalovat vláda, na úrovni samospráv zastupitelstvo.
- Zcela se ruší možnost vybírat zájemce o veřejné zakázky **losem**.
- Ruší se také omezení v podobě **ekonomických a finančních kvalifikačních předpokladů** dodavatele, nově bude stačit čestné prohlášení dodavatele o jeho ekonomické a finanční způsobilosti splnit veřejnou zakázku.
- Zadavatelé budou mít nově povinnost **uchovávat dokumentaci** o veřejných zakázkách po dobu deseti let od uzavření smlouvy, v současné době je musí uchovávat 5 let.
- Novela zavádí **seznam hodnotitelů** veřejných zakázek, který povede Ministerstvo pro místní rozvoj.
- Návrh nově definuje **profil zadavatele** jako vlastní elektronický nástroj k uveřejňování informací o svých veřejných zakázkách, který umožňuje dálkový přístup a jehož internetová adresa je uveřejněna ve Věstníku veřejných zakázek.
- Zadavatel bude mít také nově **povinnost zrušit zadávací řízení**, pokud obdržel pouze jednu nabídku nebo po posouzení nabídek zbyla k hodnocení pouze jedna nabídka.

Tato novela nabude účinnosti dne 1.4.2012

DALŠÍ NOVINKY A ZAJÍMAVOSTI

Koncem ledna a začátkem února odsouhlasil Senát tři velmi důležité zákony, které by měly být vyhlášeny ve Sbírce zákonů v březnu. Jedná se o nový **občanský zákoník**, **nový zákon o mezinárodním právu soukromém** a **zákon o obchodních korporacích**. Těmito zákony se budeme postupně zabývat v dalších číslech Monitoringu právních předpisů.

Všechny tři zákony nabudou účinnosti 1.1.2014.

S pozdravem,

JUDr. David Karabec

Vydáno jako informační materiál určený výhradně pro potřebu klientů
advokátní kanceláře JUDr. Davida Karabce, se sídlem v Praze 8, Na Stráži 1306/5, č.ev ČAK 7353.
tel: +420 283 843 130, fax: +420-283 840 760, e-mail.: advokatni.kancelar@karabec.cz
<http://www.karabec.cz/>.

© JUDr. David Karabec - advokát, 2012